Urgentní vzorky

Indikace akutních vyšetření je omezena na případy hospitalizovaných nemocných v těžkém stavu, když by výsledek akutního vyšetření mohl bezprostředně ovlivnit péči o nemocného.

Netýká se bakteriologických vyšetření, u nichž je materiál vždy zpracováván neprodleně po doručení do laboratoře. Kultivační nálezy podléhající hlášení, nálezy u vybraných diagnóz jsou telefonicky sdělovány odesílateli jako předběžný výsledek.

Biologický materiál na akutní vyšetření musí být dodán s příslušnou dokumentací a označením „urgentní“ nebo „statimové vyšetření“ („statim“) neprodleně po odběru do laboratoře, kde pověřený pracovník provede vyšetření. Výsledky urgentních vyšetření se sdělují telefonicky a vydávají se v podobě výsledkového listu ihned po kontrole a podepsání odpovědným pracovníkem.

Vysvětlivky:

Statim – vzorky doručené do laboratoře do 12:00 budou vyšetřeny tentýž den, ostatní následující pracovní den.

Statim včetně so, ne – vzorky jsou vždy vyšetřeny urgentně také mimo pracovní dny.

Ústní (telefonické) požadavky na vyšetření, dodatečná vyšetření

Ze vzorků dodaných do laboratoře lze dodatečně, např. na základě telefonického doobjednání lékařem, provádět vyšetření za dodržení těchto pravidel:

Dodatečná vyšetření požadovaná akutně budou provedena neprodleně po telefonickém doobjednání. Jméno žadatele se zapíše do komentáře u příslušného vzorku v LIS a/nebo do příslušné žádanky o vyšetření. Pracovník přijímající takový požadavek musí posoudit, zda je dostatečné množství dodaného materiálu, prokazatelně zaznamená požadavek na žádance o vyšetření i v LIS a stvrdí svým podpisem doobjednání vyšetření.

Dodatečná vyšetření není možno žádat u vzorků na **bakteriologii**. Tyto je nutno zpracovat co nejdříve po odběru. Při delším skladování dochází k omezení životaschopnosti bakterií či nežádoucímu pomnožení rychleji rostoucích mikroorganismů, což by zkreslilo výsledek vyšetření. Výjimkou je možnost testování citlivosti již izolovaných agens k rozšířenému spektru antibiotik (př. stanovení MIC), pokud je požadavek vznesen před dokončením kultivačního vyšetření.

O stanovení citlivosti na antituberkulotika je možno požádat v průběhu kultivace vzorku.

Dodatečná vyšetření na TBC – molekulárně-biologický průkaz (PCR) a metabolickou kultivaci (MGIT) je možno dodatečně vyžádat do 1 týdne od příjmu vzorku.

Po telefonické konzultaci je možné požádat o dodatečné vyšetření některých vzorků na **sérologii** a na **molekulárně biologická vyšetření** (viz speciální část).

Možnost dodatečného vyšetření závisí na množství uchovaného vzorku a specifitě požadovaného vyšetření. Vzorky se uchovávají pro případné opakování vyšetření v mrazících boxech po dobu 2 týdnů.

Ústní požadavek na dodatečná vyšetření je nutno potvrdit žádankou nebo elektronickým ekvivalentem (e-mail).

Opakovaná vyšetření

Pokud při transportu nebo manipulaci se vzorkem dojde ke znehodnocení vzorku, odpovědní pracovníci laboratoře informují objednávajícího lékaře, eventuálně telefonicky dohodnou nový odběr primárního vzorku. Pokud se vyskytnou během fáze před vyšetřením vzorku nějaké okolnosti, které by mohly zkreslit výsledek, lékař o tom obdrží informaci telefonicky a/nebo písemně ve formě komentáře k výsledku vyšetření.